

ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 11 -- ΠΕΙΡΑΙΑΣ -- 18532 -- ΤΗΛ. 210-4224752, 4223687

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΝΙΑΙΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΚΕΙΜΕΝΑ

Κείμενο Ι: Ο σύγχρονος άνθρωπος

(1)Οι διαδοχικοί πολιτισμοί που έπλασε ίσαμε **τώρα** ο άνθρωπος υπήρξαν - λίγο ως πολύ - πολιτισμοί ορισμένων κοινωνικών ομάδων ή και συγκεκριμένων προσώπων. Είναι η πρώτη φορά που επιχειρείται το καταπληκτικό τόλμημα να δημιουργηθεί ένας πολιτισμός για όλους τους ανθρώπους.

(2)**Φυσικά**, βρισκόμαστε στην αρχή. Τεράστιες ποσότητες πληθυσμού βρίσκονται ακόμα σε πρωτόγονη κατάσταση. Η αμάθεια, η φτώχεια, ο ηθικός ζόφος καλύπτουν ηπείρους, αλλά **παντού** παρατηρούνται η αγωνία για μια καλύτερη μέρα, η προσπάθεια για έναν καλύτερο κόσμο, η αφύπνιση. Οι δυσχέρειες μπορούν να τρέπουν σε φυγή και τον πιο ακατάβλητο άνθρωπο, όμως η πορεία δεν πρόκειται να ανακοπεί.

(3)Ο εικοστός αιώνας έχει σκοτώσει τη φιλανθρωπία και έκαμε πολύ σωστά. Ο τύπος του φιλάνθρωπου βρίσκει τη δικαίωσή του, όταν μερικοί άνθρωποι έχουν αποκτήσει, θεμιτά ή αθέμιτα, την ευπορία που στερούνται οι άλλοι. Ωστόσο, ο καθένας έχει το δικαίωμα σε ένα κομμάτι ψωμί, σε ένα ρούχο, σε μια βιοτική απασχόληση, σε μια αναψυχή. Οι περισσότερες από τις δίκαιες αυτές απαιτήσεις του καθενός υπήρξαν για χιλιάδες χρόνια ένα κάλεσμα προς τα φιλάνθρωπα αισθήματα των προνομιούχων. Μπορεί η φιλανθρωπία να αποτελεί ακόμα ανάγκη, αλλά αυτό οφείλεται στην ανεπαρκή πραγμάτωση των ιδανικών ενός νέου ανθρωπισμού, που είναι ο ανθρωπισμός του καιρού μας.

(4)Εδώ πρέπει να εννοηθεί πως ο ανθρωπισμός δεν είναι ταυτόσημος προς την «humanitatem», προς τα ανθρωπιστικά λεγόμενα γράμματα, τα οποία θεωρούνται η ασφαλέστερη προπαρασκευή για την κατάκτηση του αληθινού νοήματος του ανθρώπου, αδιάφορο αν την κατορθώνουν ή όχι. Ο ανθρωπισμός είναι η συμφιλίωση του ανθρώπου με τον άνθρωπο, αυτό που κοινότερα ονομάζουμε ανθρωπιά του ανθρώπου.

(5)Είδη ανθρωπισμού καλλιέργησαν όλες οι μεγάλες εποχές. Ας συλλογιστούμε τώρα πώς θα μπορούσαμε να ονομάσουμε τον σύγχρονο ανθρωπισμό. Υπάρχει κατά μέρος και πάει να υπάρξει κατά πολύ περισσότερο ένας ανθρωπισμός, ο ανθρωπισμός της επιστήμης, που γεμίζει αισιοδοξία τους ανθρώπους. Δεν συμμερίζομαι την άκρατη αισιοδοξία των επιστημόνων, **αλλά** προσπαθώντας να καθορίσω τα γνωρίσματα του καιρού μου, αισθάνομαι την ανάγκη να ευγνωμονήσω την αγαθή πλευρά της επιστήμης. Υπογραμμίζω την τεράστια σημασία των ιατρικών προόδων που έχουν ήδη καταπολεμήσει αποτελεσματικά τις επιδημίες, περιορίσει την παιδική θνησιμότητα και επιμηκύνει τον μέσο όρο της ανθρώπινης ζωής.

(Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος, *Ο Σύγχρονος Άνθρωπος*. Διασκευή)

Κείμενο ΙΙ: Το καθαρότερο πράγμα της δημιουργίας

Δεν ξέρω, μα δεν έμεινε καθόλου σκοτάδι.
Ο ήλιος χύθηκε μέσα μου από χίλιες πληγές.
Και τούτη τη λευκότητα που σε περιβάλλω
δε θα την βρεις ούτε στις Άλπεις, γιατί αυτός ο αγέρας
στριφογυρνά ως εκεί ψηλά και το χιόνι λερώνεται.
Και στο λευκό τριαντάφυλλο βρίσκεις μια ιδέα σκόνης.
Το τέλειο θαύμα θα το βρεις μοναχά μες στον άνθρωπο:
λευκές εκτάσεις που ακτινοβολούν αληθινά
στο σύμπαν και υπερέχουν. Το πιο καθαρό
πράγμα λοιπόν της δημιουργίας δεν είναι το λυκόφως,
ούτε ο ουρανός που καθρεφτίζεται μες στο ποτάμι, ούτε
ο ήλιος πάνω στις μηλιάς τα άνθη. Είναι η αγάπη.

(Νικηφόρος Βρεττάκος)

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α

Να συντάξετε περίληψη των τριών τελευταίων παραγράφων του κειμένου Ι σε 80 -100 λέξεις.

(Μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1ο

Να δηλώσετε αν το περιεχόμενο των προτάσεων είναι σωστό ή λανθασμένο με βάση το νόημα του κειμένου Ι.

- α. Καινοτομία της σύγχρονης εποχής είναι η προσπάθεια για την ανάπτυξη ενός πανευρωπαϊκού πολιτισμού.
- β. Όλοι οι άνθρωποι της σύγχρονης εποχής διαβιούν υπό ευνοϊκές συνθήκες.
- γ. Η ελλιπής πραγματοποίηση των αξιών ενός νέου ανθρωπισμού έχει οδηγήσει σε στέρηση δικαιωμάτων για πολλούς ανθρώπους.
- δ. Ο ανθρωπισμός συνδέεται με τα ανθρωπιστικά γράμματα.
- ε. Ο συγγραφέας χαιρέται για τα επιτεύγματα της ιατρικής.

(Μονάδες 15)

Ερώτημα 2ο

Στο κείμενο Ι

α. i. Να αναφέρετε τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται η πρώτη παράγραφος του κειμένου και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 7)

ii. Να σημειώσετε ποια νοηματική σχέση εκφράζουν οι διαρθρωτικές λέξεις :
τώρα/ Φυσικά / παντού / ή / αλλά

(Μονάδες 8)

Ερώτημα 3ο

Να αναφέρετε πώς επιτυγχάνεται η συνοχή του λόγου μεταξύ των προτάσεων του κειμένου Ι, στο απόσπασμα «που έχουν... ανθρώπινης ζωής.» : *Υπογραμμίζω την τεράστια σημασία των ιατρικών προόδων που έχουν ήδη καταπολεμήσει αποτελεσματικά τις επιδημίες, περιορίσει την παιδική θνησιμότητα και επιμηκύνει τον μέσο όρο της ανθρώπινης ζωής.*

Ποιο είναι το αποτέλεσμα αυτού του τρόπου συνοχής σχετικά με την οργάνωση του λόγου;

(Μονάδες 10)

ΘΕΜΑ Γ

Βασιζόμενοι στους κειμενικούς δείκτες του ποιήματος, να χαρακτηρίσετε το ποιητικό υποκείμενο.

(Μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Δ

Στο πλαίσιο μιας εκδήλωσης που οργανώθηκε στο πολιτιστικό κέντρο του Δήμου σας με σκοπό τη διάδοση των ανθρωπιστικών ιδεωδών, γράψτε μια ομιλία 300-400 λέξεων, στην οποία θα αναφέρεστε στο ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν οι εθελοντικές οργανώσεις, και θα αναλύετε τα αίτια για τα οποία η προσφορά εθελοντικού έργου καθίσταται απαραίτητη. Αξιοποιήστε δημιουργικά πληροφορίες από το κείμενο Ι.

(Μονάδες 30)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΑΒΡΙΛΗΣ

ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ